

Однією із рушійних сил, що забезпечує розвиток словникового складу англійської мови, є іншомовний вплив, який виявляється в процесі запозичення нових лексичних одиниць. Цей процес пов'язаний з екстралінгвальними чинниками. Він відбиває мовні контакти, що виникають внаслідок спілкування між носіями мови. Відомо, що лексика є найбільш рухомою та чутливою до іншомовних запозичень мовною підсистемою.

Наша мета полягає в дослідженні прагматичних причин виникнення англомовних неологізмів-запозичень і вивченні їх структури та семантики. Предметом дослідження є прагматичні та структурно-семантичні особливості лінгвальних інновацій. Матеріалом цього дослідження слугують неологізми-запозичення, зафіксовані англомовними словниками [1; 2].

Сучасна англійська мова збагачується французькими, італійськими, іспанськими, арабськими лексемами, пов'язаними, головним чином, із сферою повсякденного життя: а) їжа (*adobo* – "гостра приправа, соус", *bollito misto* – "м'ясна страва з овочами", *capellini* – "локшина", *gemelli* – "різновид локшини", *macchiato* – "кава", *panino* – "сандвіч", *scamorza* – "італійський сир" (Ital)); б) одяг (*devore* – "оксамит, тканина" (Fr), *hijab* – "жіночий головний убір у мусульман" (Arab)); в) предмети побуту (*ballotin* – "коробка з шоколадними цукерками" (Fr), *barrique* – "бочка вина" (Fr)); г) музика (*bachata* – "стиль романтичної музики" (Span), *cavaquinho* – "різновид гітари" (Port)); д) рослини, тварини (*ajowan* – "рослина, різновид петрушки" (Hindi), *chamise* – "вічнозелений кущ" (Span)).

Як зазначає Ю. А. Зацний, "сфера повсякденного життя перетворюється на один із головних постачальників лексико-фразеологічних інновацій у сучасну англійську мову" [3, 164].

На шляху до повного лексичного засвоєння слово проходить три етапи:

- 1) етап інновації, первісного вживання слова в контексті мови-реципієнта;
- 2) етап віртуалізму, поширення слова серед невеликої групи носіїв мови;
- 3) етап неологізму, вживання слова більшістю носіїв мови-реципієнта.

Запозичені елементи підлягають адаптуванню до умов фонетичної, граматичної, семантичної і графічної систем мови-реципієнта. Ступінь асиміляції лексичної одиниці може варіюватися: від повного її несприйняття до повного її включення до мовної парадигми, тобто повної граматичної інтеграції слова, що залежить від певних екстралінгвальних та лінгвальних чинників.

Певні іноземні слова зберігають риси свого іншомовного походження у вигляді звукових, орфографічних, граматичних і семантичних особливостей, які не є притаманними правічним словам мови-реципієнта. Вони позначають властиві іншому народу і країні поняття та залишаються у вигляді екзотизмів в англійській мові: *acharya* – "духовний учитель" (Hindi), *al-Nakba* – "переселення палестинців з їх правічних земель у 1948 році" (Arab). Запозичені слова, як правило, передаються на письмі графічними знаками, які існують у мові-реципієнті і змінюють свою графічну форму: *hajaba* (Arab) > *hijab*, *ajvaun* (Hindi) > *ajowan*.

Ступінь фонетичної асиміляції варіюється та залежить від того, наскільки близькими за своїм походженням є мова-постачальник нової лексичної одиниці та мова-реципієнт. У споріднених мовах іншомовне слово передається точно. У випадку, коли запозичене слово складається із звуків, що не є притаманними для мови-реципієнта, вони замінюються найбільш близькими звуками, що існують у мові. Одним із видів фонетичної асиміляції є зміна акцентної структури слова. Так, у французьких запозиченнях в англійській мові словниковий наголос, як правило, зміщується з останнього складу на перший: *che`von* > `chevon. Найбільш значних змін графічної і фонетичної форми зазнають запозичення із східних мов, зокрема, китайської мови: *danggui* > *dong quai*.

Одним з показників ступеня лексичної асиміляції запозичених слів у новому для них мовному середовищі є їх словотворча активність. Лексичні одиниці поступово адаптуються у новій для них мовній системі, асимілюються фонетично, набувають семантичної самостійності та продуктивної сили.

Лексико-семантичне словотворення відображає процес асиміляції запозичень. Певні назви побудовані на метонімічному переносі: *dulce de leche* (Argent) = *sweetness of milk* > *dulce de leche* – "десерт – карамель з цукру та молока".

Прикладами метафоричного переносу є запозичення із іспанської мови: *reposado* = *rested* > *reposado* – "різновид текили, що витримується у дубових бочках протягом року"; *concha* = *mussel shell* > *concha* – "прикраса".

Проведений аналіз англомовних запозичених лінгвальних інновацій дозволяє дійти певних висновків. Процес запозичення іншомовних лексичних одиниць зумовлений внутрішньомовними чинниками (необхідністю позначення нових понять і реалій), а також екстралінгвальними чинниками (мовними контактами, що відбуваються). Іншомовні запозичення входять до англомовної лексики на позначення понять, головним чином, у сфері повсякденного життя. Вони підлягають процесам графічної, фонетичної та морфологічної асиміляції. Запозичення створюють деривати шляхом метонімічних і метафоричних переносів. Експресивність запозичень є важливим показником глибини лексичної асиміляції іншомовних слів у сфері англомовної лексики.

Перспективним вбачається подальше дослідження англомовної інноваційної лексики на рівні дискурсу.

1. Hargraves O. *New Words* / O. Hargraves. – Oxford University Press, 2004. – 320 p.
2. Holder R. W. *Oxford Dictionary of Euphemisms* / R. W. Holder. – Oxford University Press, 2003. – 501 p.
3. Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу / Ю. А. Зацний. – Львів: ПАІС, 2007. – 228 с.